

структури, виникнення доволі складних стійких структур і навіть переміщення у просторі гральної дошки. Одна із знайдених початкових конфігурацій приводила до нерухомої структури, яка періодично породжувала рухомі фігури – «планери», внаслідок чого кількість живих клітин могла зростати необмежено. Знайдено конфігурацію всього із семи живих клітин, нащадки якої існують протягом 130 поколінь, а потім зникають.

Гра «Життя» є вдалою спробою Дж. Конвея довести існування простих самовідтворюваних систем. Вона демонструє вражаючу зовнішню подібність із розвитком популяцій примітивних організмів, вказує на можливість появи упорядкованих структур у системі взаємозалежних елементів в результаті кількох елементарних процесів, у тому числі виникнення та еволюцію живих організмів, здатних до самовідтворення. Гра «Життя» є наочною ілюстрацією явищ, які відносяться до класу процесів із самоорганізацією і складають предмет міждисциплінарної галузі науки – синергетики.

Список використаних джерел

1. Курдюм В. Що таке життя? *Світогляд*. 2020. № 2(82). С. 15–23.
2. Шредингер Э. Что такое жизнь с точки зрения физики. Москва: Атомиздат, 1972. 88 с.
3. Эткинс П. Порядок и беспорядок в природе. М.: Мир, 1987. 224 с.

Марія Марченко

РОЗВИТОК ТВОРЧОГО МИСЛЕННЯ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА НА ЗАНЯТТЯХ «ХОРОВОГО ДИРИГУВАННЯ»

*Музичне мистецтво – своєрідний
камертон цивілізації,
універсальний спосіб мислення,
здатний синтезувати істину,
добро і красу, та сформувати
людину творця.*

Л. Масол

Реформування національної освіти, підвищення рівня сучасних вимог до підготовки вчителів музичного мистецтва зумовлює пошук нових форм і методів диригентсько-хорового навчання. «Формування фахової компетенції майбутніх учителів музичного мистецтва у вищому навчальному педагогічному закладі є однією з найголовніших цілей викладання циклу

диригентсько-хорових дисциплін»[2, с. 6].

Предмет «Хорове диригування» надзвичайно важливий у підготовці вчителя музичного мистецтва і має дуже великий вплив на розвиток творчого мислення студента.

До проблеми розвитку творчого мислення зверталось багато науковців: В. Дружинін, А. Козирь, О. Козій, О. Олексюк, Д. Ніколенко, О. Матюшкін, Л. Обухова, Л. Масол, Г. Падалка, І. Ходоровська, О. Щолокова та ін., але вивчення питання із заявленої нами теми не знайшло достатнього висвітлення, що й зумовило вибір теми дослідження.

У студентів на заняттях з «Хорового диригування» є необхідним прояв самостійного власного дослідницького потягу до вивчення нових хорових творів. Коли диригент керує хором, то відчуває всі емоції від твору в декілька разів яскравіше, і для того щоб окреслити своє внутрішнє уявлення про музичний образ і передати його хористам, енергетичний посыл та рухи повинні сповна відтворювати характер та звучання музичного змісту в найбільш зрозумілій його формі.

У сучасній психології поняття творчого мислення включає в себе достатньо вимог для того, щоб всебічно розвивати особистість та інтелект будь-якої людини. Джой Гілфорд, американський психолог, досліджував свідомість з різних її боків, і знайшов суть творчого мислення. Воно базується на трьох основних стовпах, оминути які неможливо, на шляху до інтелектуального росту. Цими стовпами є оригінальність або ж креативність ідеї, яка досі нікому не була відома. Наступним є тяжіння до запровадження нових методів вирішення того чи іншого питання або проблеми. Не маловажливою є здатність до свіжого погляду на ситуацію, тому що без нових ідей ні про який розвиток не може бути і мови. Внаслідок об'єднання цих трьох складових, особистість послідовно і незворотно може збагачуватись новим матеріалом день за днем, а отже буде здійснюватись прогностично-перетворювальна функція інтелекту, в якій помічатиметься прогрес [1, с. 2].

Існують різні визначення поняття «творче мислення», але нам імпонує думка І. Ходоровської, яка пропонує таке визначення: «творче мислення майбутнього вчителя музики – це психічний процес пошуків та відкриття нового під час творчої діяльності, здатність до нетрадиційного, оригінального вирішення проблемних задач на основі інтуїції, продуктивно-творчої уяви, фантазії» [5, с. 559].

У сфері диригування, як вже було сказано вище, диригент повинен прожити всі емоції якнайточніше зазначеного в нотах і доступно пояснити своїми рухами певний образ хору. Для цього йому необхідне безперервне поглиблення навичок та вивчення нових методів навчання, знаходження підходу до кожного учаснику колективу, розвиток індивідуальної віртуозності та вироблення наочності шляхом споглядання та аналізування інших кращих диригентів [4].

Ці пункти є важливими складовими навчання, як основної форми діяльності студента. Безперечно праця педагога у творчому розвитку свого підопічного має неабияку вагу. Адже навчити студента самостійно думати та шукати вирішення завдань набагато складніше, ніж просто змусити це зробити без його бажання. А захоплення можна викликати шляхом аналізу виконання творів диригентами світового рівня, проведення творчих дискусій, питань як до педагога, так і студента, його думки, знаходження нових шляхів вирішення питань інтерпретації хороших творів. Існує безліч варіантів зацікавлення особистості у пошуку нових ідей, необхідним є лише бажання студента до вдосконалення своїх навичок і безперервна мотивуюча допомога педагога в цьому напрямку [5].

Отже безумовна творча самостійність студента під контролем педагога, як основна рушійна сила процесу, має бути головною умовою у досягненні майбутнім диригентом найвищого рівня осмислення своїх творчих здібностей.

Список використаних джерел

1. Ашаренкова Н. Г. Творче мислення: його особливості і засоби розвитку (на прикладі підвищення кваліфікації спеціалістів). URL: <https://newacropolis.org.ua/theses/0b8cc858-8d29-45ba-bb43-633f071abf62>
2. Бондаренко А. В. Інтелектуально-творчий розвиток студентів у класі хорошого диригування: [навч.-мет. посіб.]. Кривий Ріг: КДПУ, 2019. С. 160.
3. Нарожна Н. І. Шляхи формування творчої особистості в класі хорошого диригування. *Молодий вчений*. 2017. № 11. Київ. С. 380.
4. Федорченко В. К. Розвиток творчого мислення на індивідуальних заняттях з хорошого диригування. URL: <https://studentam.net.ua/content/view/7385/97/>
5. Ходоровська І. М. Розвиток творчого мислення майбутніх учителів музики на заняттях сольфеджіо. Професійна мистецька освіта і художня культура: виклики XXI століття: зб. матеріалів Міжнар. наук.-практ. конф. (16–17.10.2014). Київ. С. 559. URL: [I_Hodorovska_16_10_14_konf_IM.pdf](#)

Оксана Мащак

ПРОДУКТИВНІ ВИДИ ДІЯЛЬНОСТІ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ЛОГІКО-МАТЕМАТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

В оновленому Базовому компоненті дошкільної освіти, серед основних компетентностей, які формують у дітей дошкільного віку визначено серед інших логіко-математичну, яку нерозривно пов'язують із сенсорно-пізнавальною і визначають як здатність дитини використовувати